

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ตัวตลก” : กระบวนการเข้าสู่อาชีพและการดำรงอาชีพ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทำความเข้าใจคนกลุ่มหนึ่งที่ทำอาชีพตัวตลกจากสายตาหรือมุมมองของเขาเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นการศึกษากระบวนการเข้าสู่อาชีพตัวตลก โดยใช้ทฤษฎีการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ เป็นกรอบการวิเคราะห์และนำตัวแบบเชิงกระบวนการ (processual model) มาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจขั้นตอนต่อเนื่องของกระบวนการเข้าสู่อาชีพ โดยมีประเด็นคำถามเบื้องต้น คือ คนกลุ่มนี้เข้าสู่อาชีพตัวตลกได้อย่างไร อะไรที่ทำให้พวกเขาตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ และยังคงทำอยู่จนถึงปัจจุบัน

ผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการที่มีแบบแผนพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องแบ่งเป็นสามขั้นตอน คือ ขั้นที่หนึ่ง ขั้นก่อนการเข้าสู่อาชีพตัวตลกและตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ ตัวตลกเกิดปัญหาในอาชีพเดิมและมีโอกาสเข้าสู่เครือข่ายอาชีพผ่านการแนะนำชักชวนของเพื่อนที่ทำอาชีพตัวตลก และรู้จักอาชีพตัวตลกผ่านจากสื่อ เช่น ภาพยนตร์ต่างประเทศ รายการโทรทัศน์ โดยเงื่อนไขการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ เกิดจากการมองว่าอาชีพตัวตลกเป็นอาชีพทางเลือกที่ดีกว่า เช่นรายได้สูงกว่า และแต่ละคนมีทักษะพื้นฐานจากอาชีพเดิมที่สามารถนำมาประยุกต์กับอาชีพตัวตลกได้ และภาวะจำยอมก็เป็นเงื่อนไขหนึ่ง ขั้นที่สองเมื่อตัดสินใจก้าวเข้าสู่อาชีพตัวตลกแล้ว ตัวตลกแต่ละคนต้องมีการเรียนรู้และปรับตัว มีการฝึกฝนทักษะเพิ่มเติม โดยกระทำผ่านเพื่อนร่วมงาน ศึกษาจากสื่อ เช่น วีดีโอ ซีดี หนังสือของต่างประเทศ และจากประสบการณ์การลองผิดลองถูกด้วยตนเอง มีการเรียนรู้และปรับกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ เช่น งานปาร์ตี้งานในสวนสนุก งานในร้านอาหาร และการจัดการกับลูกค้าประเภทต่างๆ

ส่วนในประเด็นที่ว่า เงื่อนไขที่ทำให้พวกเขายังคงทำอาชีพนี้จนถึงปัจจุบัน พบว่า เกิดจากการประสบความสำเร็จในการทำงาน เช่น การได้รับการยอมรับจากคนดู มีความสนุกกับงาน และรายได้ก็ดีด้วย ส่วนขั้นของการดำรงอาชีพตัวตลก เนื่องจากอาชีพนี้เป็นอาชีพที่ต้องมีการปรับปรุงรูปแบบการแสดงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นตัวตลกก็ต้องมีการพัฒนาทักษะในอาชีพ มีการติดตามความก้าวหน้าในเรื่องของการแสดง มุขตลก อุปกรณ์การแสดงใหม่ๆ เพื่อให้พวกเขาสามารถดำรงอยู่ในอาชีพได้ต่อไป